

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

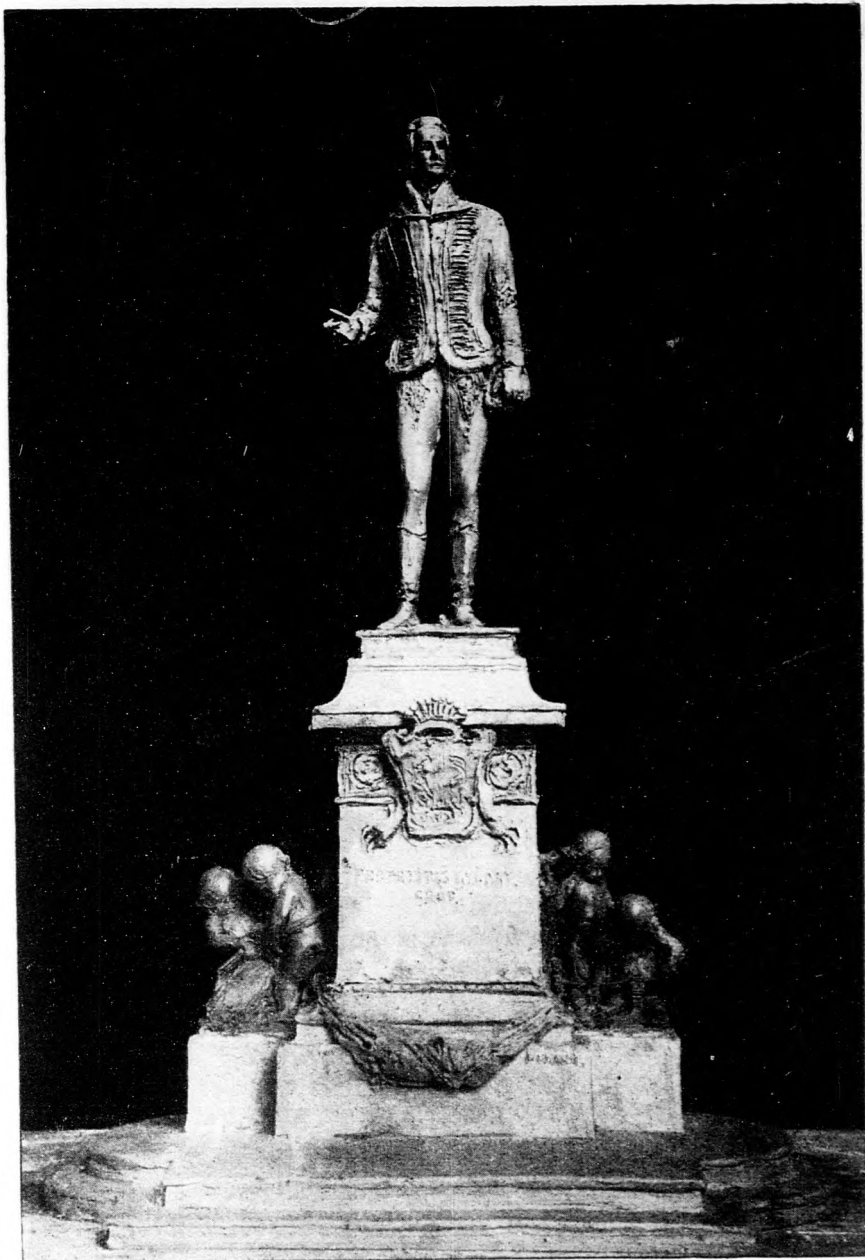
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Festetits György gróf szobra.

Hirt adtunk már arról, hogy jövő évben leplezik le Keszthelyen az első hazai gazdasági szakiskola alapítójának, Festetits György grófnak szobrát. A szobormű tervezete már elkészült s készítője Lukácsy Lajos tehetséges szobrászunk, akire vár a kivitel munkája is. Mai képünkön bemutatjuk a szobor kicsinyített képét, mely az első mezőgazdasági szobormű lesz Magyarországon. Ez alkalomból csak röviden vázoljuk Festetits gróf működését.

Festetits György gróf 1792-ben 36 éves korában elvesztvén az udvar kegyét, elhagyta katonai állását s keszthelyi birtokára vonult vissza; nagy tehetsége, teremtő ereje nem hagyta nyugton, a hazai elhanyagolt mezőgazdaság első uttörője lett. Jószágkormányzója, a múlt század egyik legkitünőbb gazdájának, Nagyváthy Jánosnak tervezete szerint 1797-ben építtette fel Keszthelyen az első hazai gazdasági iskolát, a «Georgikont», melynek feladata volt a magyar mezőgazdaságnak szakképzett, művelt gazdákat nevelni. Feladatát az iskola nagy sikerrel oldotta meg, mert gazdasági haladásunk ez időtől kezdődik.

A Festetits-szobor leleplezése jövő év május havában fog végbemenni; országos nagy ünnepe lesz ez a magyar mezőgazdaságnak!

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Aratási ünnep.

Valamikor régen a kasza pengésébe bele-belevagyult az aratólegények, marokverő lányok esengő, vig nótája. És ha kereszttekben, esomókban feküdt a gabona a tarlón, aratás végével legények-leányok koszorut kötöttek a buzakalászból, fejük köré fonták s hegedűszó mellett nótázva, vigadva diadalmenetben mentek a gazdájuk háza udvarába. Ott aztán a zene, ropogó táncz mellett csapongott a jókedv világosvirradtig, Isten áldásának nagy-nagy öröme.

Hajh! amikor a föld két kezével szórta az Isten áldását, amikor volt ára buzának, jószágnak s a szőlő gerezdje sem sajnálta tőlünk jó gondüző borát, más, szebb élet volt az, meg jött a jó kedve a magyar gazdának, még ha olykor-olykor be is borította homlokát a gondnak fekete felhője.

De szép idők voltak s hogy eltűnt a jókedv, mintha csak a golya szállt volna el vele, aratás ünnepe kiment a divatból. Elfogyott a nóta, magyar ember kedvét felváltotta a gond, nehéz idők jöttek a magyar gazdára, több lett a küzködés, erősebb a munka s kevesebb a haszna. S ezért hallgatott el az arató leányok, legények danája.

S elmosódott lassanként az aratási ünnep ezéjének a tudata is a haladó korról. Ezt feleleveníteni egy megszívlelendő felhívást boesátott közzé *Darányi* földművelésügyi miniszter, aki egészében az aratási ünnepek felelevenítését tűzte ki céljául. Jól esik erről az embernek hallani. Oh igen, egy olyan nagy munka után, mint amilyen az aratás, megérdemli azt az egy jó rapot a görnyedő munkás, aki éjjelt nappallá téve, veritéket izzadva, kötötte kérébe az életet. Azért lesz olyan kedves s a régi jó időkre emlékeztető az aratási ünnep.

Azután meg. — mint az ma is szokás — a legtöbb gazda aratás végével ma is ad jutalmul az aratóknak annyit, amennyibe az aratási ünnep kerülne, pénzt vagy gabonát, kinek miye van; fordítsa tehát ezt arra az ünnepre, jó fehér kalácsra, gondüző borra, legyen az az egy nap, amelyben az aratás elvégződött, ünnepe az aratóknak. Kedvesen fognak rá azok visszaemlékezni és hálával a föld és azok iránt, akik utat-módot adnak sok szegény embernek megkeresni a tébirevalót. Ujitsuk hát fel az aratási ünnepet, ha kint a mezőn elvégeztük legnagyobb munkánkat, gyűjtsük körénk annak a földnek a munkásait, lássuk el őket azon egy napon legalább jó enni-innivalóval, hadd vigadjanak s feledjék el, egy napra legalább, a sok fáradságot és gondot, melylyel a mindennapi kenyér megszerzése jár. Minél több helyen, minden gazda udvarában esendüljön meg az aratásvégi nóta, járják a legények, leányok a tánczot vidám nóta mellett. Bufelejtőnek is jó lesz ez. Legyen az aratási ünnep legkedvesebb ünnepe a falunak, mint volt egykor, a régi jó időkben.

Ágh Endre.

A királyné szobra Salzburgban.

Julius 14-én leplezték le Salzburgban boldogult Erzsébet királyné szobrát ő Felsége a király jelenlétében. Salzburg volt ugyanis az utolsó osztrák város, melyben a királyné a genfi gyászesetet megelőzőleg huzamosabb ideig tartózkodott. A salzburgiak különös sulyt helyeztek arra, hogy az ő városukban lepleztessék le Ausztriában az első Erzsébet királyné-szobrot.

Ő Felsége, ősz királyunk, az uralkodó család majdnem összes tagjaival a leplezést megelőző napon érkezett Salzburgba, melynek lakossága nagy lelkesedéssel fogadta. Este fényesen kivilágították a várost. Másnap reggel ő Felsége a tartomány számos küldöttségét fogadta.

A kihallgatások után ő Felsége délelőtt 11 órakor a szoborleplezésre ment a pályaudvar közelében levő diszterre.

Kevéssel 11 óra előtt az uralkodóház itt levő tagjai mind összegyűltek a leplezendő szobor körül, ahol Scheibel volt polgármester, a szoborbizottság elnöke és a tartományi elnök üdvözölte őket. Lajos Viktor főherceg, mint a bizottság védnöke, intézett beszédet ő Felségéhez.

A király a beszédre ezt válaszolta:

Az a gondolat, hogy Istenben nyugvó felejtethetlen hitvesemnek ezen az emlékezetes helyen szobrot állítanak, szélesebb hazafias körök magasztos érzelmeiről tanuskodik. Mély hálámat fejezem ki kedvességnek és mindazoknak, akik érdemeket szereztek e lélekemelő mű létesítése körül. Fájdalommal, de egyuttal igaz örömmel látom itt a boldogult esászárné élethü szobrát, amely itt egy gyönyörű városra és derék emberekre tekint le és meg vagyok róla győződve, hogy a megdicsőültnek szent emléke örökké élni fog, mint az a szeretet, amely engem hű népeimmel összeköt.

A király szavai után egy erre az alkalomra szerzett himnusz hangjainál lassan lehullott a lepel. A király jobbról a félkörben álló főhercegnőktől és gyermekektől, balról Lipót bajor hercegtől és az uralkodóház többi tagjaitól körülvéve, a sátor közepén állott, tekintetét mereven a szoborra irányítva. Mély megindulás vett erőt az uralkodón, aki éppoly kevéssé tudta elfojtani meghatottságát, mint a főhercegnők.

A himnusz elhangoztával a szobor-bizottság elnöke beszéd kíséretében átadta a szobrot Salzburg városának és éltette a királyt, amit a közönség lelkesen visszhangoztatott. Azután letették a koszorukat, köztük Lipót bajor herceg, Luitpold bajor régens-herceg koszoruját és sok más koszorut. Ő Felsége azután megnézte a szobor környékét és meglepődését fejezte ki a szobor alkotójának, Helmer rektornak.

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Annak a szövetkezeti mozgalomnak, amelyet a gazdák országos testülete: az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* és a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége* évekkel ezelőtt erős kézzel megindított, egyik immár életerős hajtása a *Gazdák Biztosító Szövetkezete*. (Budapest. Mária Valéria-utca 10. szám.)

Szót ejtettünk már több ízben erről az üdvös alkotásról, lapunk olvasói előtt tehát eléggé ismert a szövetkezet célja és kitűzött feladata. A szövetkezet nem nyereszkesedésre, haszonhajhászásra alakult, nem dolgozik nagy zajjal, üzletszerző ügynökökkel, akik tág lelkiismerettel szokták végezni nem egyszer munkájukat; a szövetkezet képviselői a vidéken a nép igazi jóbarátai, támogatói, tanácsadói, akik a nép sorsát szívükön viselik.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* alakítására okul az szolgált, hogy az utóbbi években a biztosító társaságok a tűz- és a jégbiztosítási díjakat minden ok nélkül oly magasra emelték, hogy azt a szegény kisgazda osztály fizetni nem volt képes. Szüksége merült tehát fel egy oly biztosító szövetkezet létesítésének, amelynek tagjai nem nyereszkesedő emberek, hanem maguk a gazdák, a biztosítók és biztosítottak. A szövetkezet díjtételei nem úgy vannak megszabva, mintha a szövetkezet nyereségre kívánna dolgozni, hanem, ha kevesebb a kár, kisebb a díjtétel, ha nagyobb a kár, nagyobbak a díjtételek; vagyis a szövetkezeti tag által befizetett biztosítási díjból a fennmaradó összeg a károk kifizetése után visszatérítetik, illetve beszámítatik a jövő évi díjtételbe.

A szövetkezésben rejlő nagy erő eme megnyilatkozása nyomán csak áldás fakadhat, mert a szövetkezetnél szó sem lehet *tulságosan feleségült jégbiztosítási díjakról*, minden szövetkezeti tag a kár arányában fizeti a biztosítási díjakat.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* alig másfél évi működésével a gazdaközönség érdeklődését széles körben felkeltette; tagjai közé csoportosulnak az uralkodóház birtokos tagjai, József, Frigyes kir. hercegek s az ország legnagyobb földbirtokosai, alaptőkéje jóval több, mint egy millió korona. Maga a kormány, méltányolván a gazdaközönség által saját erejéből létrehozott ezen új intézmény üdvös és szükségessé voltát, a szövetkezet alaptőkéjének gyarapítására 400.000 koronával járult. De támogatásában részesíti a szövetkezetet biztosítási feladásával is és éppen az a körülmény adott alkalmat nekünk, hogy a *Gazdák Biztosító Szövetkezetéről* egyet-mást elmondjunk, hogy a földmivelésügyi miniszterium a kezelés alatt álló állami birtokok és lötenyésztési intézetek összes vagyonát tűz-, villám- és robbanás által okozható károk ellen mintegy 38 millió korona értékben biztosította a szövetkezetnél. A földmivelésügyi kormányzat e bizalma a szövetkezetnek elég jó bizonyítvány arra nézve, hogy fennállásának biztosítékai meg vannak. Biza-

lommal fordulhat tehát biztosításai feladásával mindenki a *Gazdák Biztosító Szövetkezetéhez*, mely iránt a kormányzat bizalma is ily kiváló mértékben megnyilvánult.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezete* hazánk gazdasági történetében a jövőre nézve messze kiható, nagy jelentőségű alkotás, az eléje tornyosuló nehézségeket már legyőzte s a gazdaközönségen a sor, hogy ezt az intézetet biztosításai feladásával a saját jól felfogott érdekében is nagygyá és erőssé fejleszteni törekedjék.

Önálló vagy közös vámterület.

Több ízben fejtegettük már Ausztiával való gazdasági közösségünk mibenlétét. Mi kiviszük gazdasági terményeinket vámmentesen, Ausztria pedig behozza iparcikkait, szintén vámfizetés nélkül. Ez az állapot 30 esztendő óta.

Mostanában sok vita folyt annak a kérdésnek az eldöntésére nézve, hogy Ausztriától önálló, vagy pedig közös vámterület mellett boldogulhatnánk-e, mezőgazdaságunk és iparunk mely esetben a kettő közül vehetne nagyobb lendületet. Meg kell vallani, hogy a nézetek nagyon is elágazók és sok esetben túlzásba mennek; sokan vérmes reményeket táplálnak az önálló vámterület felállításához s nem kevesebben vannak azok, akik a dolgok mélyébe tekintve belátják azt, hogy az önálló vámterületre való áttérés nagy megrázkódtatásokkal járna. Szerintünk ez időszerűen ez a helyes felfogás, mert ha akár ipari, akár mezőgazdasági szempontból mérlegeljük az Auszriával való kiegyezés, vagy ki nem egyezés kérdését, mind a két esetben arra a megállapodásra kell, hogy jussunk, hogy a 30 évi gazdasági közösségnek hirtelen, minden átmenet nélkül való megbolygatását nem köszönné meg egyetlenegy hazai iparos és gazda sem. Így fogják fel ezt a gazdasági testületet majdnem kivétel nélkül s a kormányzatnál és törvényhozásnál sürgették is az Ausztriával való kiegyezés megújítását.

Mezőgazdasági terményeinkkel elsősorban utalva vagyunk a szomszédos Ausztriára, mely nagy fogyasztónk; ha önálló vámterület esetén az osztrák piacokra terményeinket csak magas vámok mellett vihetnők ki, a gazda zsebébe egy garas haszon se jutna, vagyis nem fizetné magát ki a termények kivitele. Viszont másfelé sem vihetnők terményeinket, mert hisz a keleti országok is bennünket árasztanak el nyersterményeikkel, úgy hogy az önálló vámterület esetén az el nem fogyasztott és kivitelre szoruló mezőgazdasági terményeink a nyakunkon maradnának. Ha már most az ipari szempontokat is tekintetbe vesszük, az önálló vagy külön vámterület kérdésének taglalásánál, azt látjuk, hogy a mi iparunk még korán sincs a fejlődés azon fokán, hogy a hazai fogyasztást teljesen kielégíthetné. E tekintetben a közös vámterület egyelőre szintén előnyöket nyújt, mert míg a kereskedelmi miniszter által megindított nagy iparpártoló-mozgalom, iparos osztályunknak szövetkezetekben való szervezkedése az egyes iparágaknak fejlesztése és tökéletesítése oly mértékig, hogy az iparcikkek az Ausztriából beözönlő iparcikkokkal a versenyt felvehessék, még hiányoznak, addig ipari tekintetből sem beszélhetünk az önálló vámterületre való gyors áttérésről, legalább oly hir-

telen való áttérésről, amilyenről a hazai napi- és szakajtóban mostanában szó volt.

Majd eljön annak az ideje is, hogy felállithatjuk a vámsorompókat, de addig még nagy munka vár reánk: fejlesztenünk kell iparunkat, mezőgazdaságunkat mind szorosabb kapcsolatba kell hoznunk az iparral s ha ez a kettő egymást gyámolítja, segíti s szoros kapcsolat létesül közöttük, nyugodtan nézhetünk az önálló vámterület felé.

De bizony ehhez még évek munkája kell.

Uj vasut Boszniában.

Mult héten volt az uj boszniai vasut ünnepélyes megnyitása. Hétfőn tette meg először a vonat utját az uj pályán, mely ünnepély első része Uszkoplyében folyt le, ahová Kállay közös, Hegedüs magyar és Call meg Wittek osztrák miniszterek és báró Spaun tengernagy is megérkeztek. Uszkoplyében a pályaudvar előtt levő szabad térségen Kállay miniszter beszéddel nyitotta meg a vasutat, melynek befejezésében éltette a királyt.

A megnyitás után a vendégek Raguzába utaztak. Az utazás az uj vonalon rendkívül érdekes volt. A vonat lokomotívja virággal földszítve, Gabelától a Hercegovina déli határán levő Trebinjeig uttalan, pusztá vidéken, a Karszt terméketlen sziklái között épült uj vasuton haladott. A vasut építése azon a vidéken szinte hihetetlen akadályokba ütközött. A kopár vadonban sehol egy csöpp víz sincsen, úgy hogy mielőtt hozzáfogtak az építéshez, előbb vizaratókat kellett építeni. Az így elfogott esővízzel készítették a vakolatot. A teherhordó állatoknak utat kellett vágni a sziklákban.

A vasut, melyet a bosnyák kormány saját számlájára épített, kilométerenkint száznegyvenezer koronába került. Az első vonatot az egyes állomásokon az elhagyatott vidék lakossága várta s harangzugással, mozsárdurrogással fogadták, a veterán- vagy tűzoltózenekarok pedig népies dalokat játszottak.

Hatodfélórai ut után Trebinjébe érkezett a vonat. A pályaudvaron a 83-ik gyalogezred egy diszesapata állott sorfalat. A vendégek fogadására Csanády vezérőrnagy jelent meg törzskarával. A sziklaerősség előtt galyakkal és zászlókkal díszített diadalkapu állott, amelyen át a vendégek bevonultak a városba. Trebinje erre az alkalomra ünnepi díszet öltött. A házakon magyar és osztrák zászlók láthatók, a pirosárga bosnyák zászlók és a mohammedánok zöld lobogói között. Délben Trebinjében disztrakoma volt, melyen Kállay miniszter bosnyák nyelven felköszöntőt mondott, és éltette a királyt. A felköszöntő után lelkesen éljeneztek dicső uralkodónkat a bosnyákok és dalmaták, kiknek az uj vasut gazdasági érdekeit nagyban fogja elősegíteni.

Gazdasági munkások segélypénztára.

— Egy kis beszámoló. —

Még csak alig félesztendeje annak, hogy az Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd-segélypénztár — ez a legujabb emberbaráti intézmény — életbelépett és már is fényes bizonyítékát adta annak, hogy milyen égető szükség volt nálunk ennek a segélypénztárnak a megalakítására.

Ugyan mi is a célja ennek az intézménynek?

Ujra feltesszük ezt a fontos kérdést, mert mig ezt nem tudjuk, nem érthetjük meg igazi jótékony hatását.

Ennek az emberbaráti intézménynek az a célja, hogy a földmives embert, aki napról-napra való keresményéből vagyont nem gyűjthet, öregsége idejére megbiztosítsa afelől, hogy nem irgalom kenyéren kell tengődnie. Vagy ha baleset éri, akkor sem fog maga, sem családja nyomoruságra jutni. Mert a segélypénztár tagjait vagy ezek halála esetén ezek feleségét és gyermekeit segélyezi, gyámolítja.

Aki tehát tagja a segélypénztárnak, az nyugodtan végezi nehéz munkáját, mert nem gyötri őt az az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyermekeivel, ha munkabíró karja ellankad és a kasza, kapa kiesik kezéből.

A segélypénztár félesztendő működése világosan bizonyítja, hogy a föld népét gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, melyek a földmives-nép családját örökre megfosztják a kenyérkeresettől.

Még csak hat hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 203 földmives jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásáról, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyéren tengődni.

A beállott baleset 14 földmivelőt megölt. Mind a 14 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgösen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak.

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd-segélypénztár 1901. évi január hónap óta baleset miatt való halál esetében a következők családjának adott 400—400 korona segélyt:

1. *Csike Máttyás*, Tápió-Szele. A tehén úgy megrugta, hogy a hasában belső vérzést kapott.
2. *György András*, Tápió-Györgye. Fegyvere véletlenül elsült, úgy, hogy a golyó szívébe furódott.
3. *Kúm János*, Szemcse-Csehi. Pinezeásás közben a föld reászakadt.
4. *Bazsó János*, Szend. Szalmásszekérről egy kerítésre esett, melynek lécei a hasába furódtak.
5. *Szalai János*, Pápa. Az eldőlt pajtakapu agyonütötte.
6. *Kovács Péter*, Kis-Réceze. Meggyilkolták.
7. *Kovács Imre*, Nádudvar. Gabonával megrakott szekérről lebukott, a kerekek keresztül mentek rajta.
8. *Sipos Balázs*, Solymos. Az erdőben agyonlőve találták.

9. *Bogdán Sándor*, Felső-Józsa. Megfulladt.

10. *Sági Menyhért*, Gic. A rudba beakadt ló hasba rugta, úgy, hogy szörnyet halt.

11. *Doboz István*, Mezőhegyes. A gépszij elkapta és agyonzuzta.

12. *Geletei László*, Kökényesd. Orozva fejbe ütötték.

13. *Bauer Ferencz*, M-Polány. A gőzcseplőgép agyonzuzta.

14. *Sándor József*, Pthrégy. Munkaközben a ló agyonrugta.

Ezek a számok világosan beszélnek és egytől-egyik hangosan hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükségességét.

Világosan látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és számos özvegyet mentett meg a kétségbeeséstől.

Ez az emberbaráti működés buzdította bizonyosan arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat, az emberbaráti intézeteket, a vármegyéket és községeket, hogy olyan nagy számban csaportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonyosan ez az oka annak is, hogy Felső-Józsa királyunk is annyi jóakarattal viseltetik azon intézmény iránt, mely kizárólag a föld népének istápolását és támogatását tűzte ki célul.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

A baromfitermékek értékesítéséről és az értékesítő-szövetkezetekről.

Irta: Hreblay Emil.

Ezelőtt a baromfitenyésztők panasza rendszeresen az volt, hogy nem képesek sem a baromfiakat, sem azok termékeit olyan áron értékesíteni, mely ár mellett a baromfitenyésztéssel foglalkozni érdemes. Mióta Budapesten a Központi vásárcsarnokban a »Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete« működik, ezen panasz fel nem hozható, mert ezen szövetkezet állandó vevő mindennemű élelmicikkre. Ha ide egészséges és jól táplált, különösen tejen meghízalt baromfit vagy tojást, tollat értékesítés céljából felküldünk, biztosak lehetünk arról, hogy az jól lesz értékesítve, mert az élelmicikkre szállítására adott vasuti szállítási kedvezmények, a szövetkezet az ily üzletek lebonyolítására megfelelő berendezése és a fővárosi óriási kereslet biztosítja ezt. De azon szempontból is előnyös az ide való felküldése az élő, vágott és tisztított baromfinak, tojásnak stb., hogy a tenyésztőnek ide nem kell felutazni az áruval, azt felküldheti s levélben az árát is megírhatja, hogy mit óhajtaná érte kapni. A szövetkezet azt, ha csak lehet, azon az áron értékesíti s pár nap múlva egy fillérig megküldi a pénzt.

Hogy azonban a baromfiért és azok termékeiért minél nagyobb árt kaphassunk a szövetkezettől, jövőben baromfitenyésztésünkre nagyobb figyelmet

kell fordítani s mindazt betartani, amit az értékesítés érdekében tanácsolok.

Ezek után az a kérdés merül fel, hogyan értékesíthetjük legjobban baromfitenyésztési termékeinket? Mi a sürgős teendő arra nézve, hogy nekünk mindnyájunknak sikerüljön? A nagy városok fogyasztó közönségének izlése rendkívül fejlett, a jó minőségű áruért szívesebben fizeti a magas árt. Hát használjuk ki ezt a kedvelést a mi részünkre, a mi hasznunkra.

Az okszerű tenyésztés termékeinek értékesítésénél a fő dolog legyen, hogy az eladást egyszerűsítsük. Egyenesen a fogyasztónak adjunk el, mert különben a hasznót közvetítő rakja zsebre. Gondoljunk csak meg, hány kereskedő kezén megy keresztül az áru, míg végre a kiviteli ponthoz jut, pedig ezek mindegyike haszonnal adja el az árut. Ezt mellőzni lehetne, ha kellően szervezett szövetkezetek látják el ezen üzletet és nagyobb mennyiségű egyöntetű árut küldenek fel, melyet azonnal tovább is lehetne exportálni, elkerülve az újra válogatás és újra csomagolás költségeit.

Minden fauban és nagyobb tanyán kellene egy baromfi- és tojásértékesítő-szövetkezetet alakítani, melynek feladata az egyöntetű kereskedelmi áru előállítására való törekvés, a tojás, toll, baromfiak összeszedése és a központba való szállítása, egyúttal az ezen a téren történt haladás és ujitások ismertetése volna, amit az egyes tenyésztő nem igen érhet el, mivel ezek rendszerint költségesebb dolgok; pedig a baromfitenyésztésnél is főlvnek kell felállítani a termelvény előállításának lehető olcsóságát s az ezt célzó ujitások gyakorlati megvalósítását. Az ily szövetkezeteknek egy igen nagy előnye az is, hogy nagyobb figyelemmel kísérhetik a piaci viszonyokat és az áralakulásokat, minél fogva akkor szállíthatják áruikat a központba, a mikor jobban értékesíthetik; kedvezőtlen gazdasági helyzetünkben többet kellene ezen üzletág felkarolásával gondolnunk; annál is inkább, miután egy állat sem értékesítheti a felhasznált takarmányt jobban, mint éppen a baromfi.

Eddig hazánkban a délvidéken 50 tojásértékesítő szövetkezet működik, melyek az összegyűjtött tojást egy szabadkai nagy baromfi kiviteli cégnek szállítják, ki ezt azonnal külföldre küldi.

A földmivelésügyi miniszter a kisgazdák, jobban mondva a baromfitenyésztéssel foglalkozók érdekében azon célból, hogy a baromfitenyésztés főtermékét: a tojást ezután ennek értékéhez képest megfelelően értékesíthessék — a délvidéken — elsősorban azon községekben, ahol már tejszövetkezet létezik, tojásgyűjtő állomásokat vagy más szóval tojásértékesítő szövetkezetet létesített.

A szervezés munkája nem volt oly könnyű, a minőnek látszott, mert míg más tárgy szövetkezetek alakításánál az érdekek — melyeket az illető szövetkezet működése érint — nagyobbak és messzebb fekvők, a tojásértékesítő szövetkezetek létesítésénél oly érdekek lettek érintve, melyek kisebbek, de közelebb fekvők s a gazdák a tojásértékesítésnek szövetkezeti uton való eladás módja közti óriási anyagi, illetve pénzkülönbséget azonnal felfogták s a szövetkezetek megalakítását üdvösnek találták.

Múlt évi márczius hó 18-ától kezdve a mai napig a Délvidéken, Temes, Torontál, Krassó-Szörény és Bács-Bodrog vármegyékben 50 tojásértékesítő szövetkezet keletkezett, melyek eddig dacára a nagy versenynek, szépen és szabatosan működnek s

azzal, hogy a szövetkezetek életbeléptetésével a tojásárakat 30—40%-kal tudták felemelni s e magaslásban tartani, igen meg vannak elégedve.

Az végre senkit sem zavarhat, ha a faluban bárki is szed tojásokat — az szabad mindenkinek — ha azt az árt megfizeti, mely árt a községben levő szövetkezet tagjainak mindenkor biztosít.

Sok hely van, ahol egyenlő árak mellett a nép inkább adja még a tojásokat a régi vevőnek, mint a szövetkezetnek, mert azt mondják, ha minden költség nélkül itthon is megkapjuk a tojás teljes árát, minek foglalkoznánk a csomagolás és szállítással, amiben részben igazuk is van, de eljárásuk nem helyes, mert az embernek elveiért is kell valamit áldozni s nézetem szerint sokkal helyesebben és az elhatározásukhoz hűebben járnak el azon községek, melyek a régi vevőnek csak akkor adják el a tojást, ha az a helybeli árnál 1—2%-kal nagyobb árt fizet, ellenesetben a szövetkezet veszi át és szállítja el.

(Vége követk.)

A lapszerkesztő tanár dolga. Borbély György zalaegerszegi tanártól megvonta a közoktatásügyi miniszter az engedelmet, hogy *Magyar Páizs* című lapját, amelyben a *szövetkezeti eszme érdekében buzgólkodott*, tovább szerkeszthesse.

A zalaegerszegi *fogyasztó-szövetkezet* fölterjesztésben arra kérte a minisztert, hogy vonja vissza a tilalmat.

A miniszter a beadvány következtében a lapszerkesztést megtiltó határozatot a Borbély György által személyesen kért fegyelmi eljárás befejezéseig érvényen kívül helyezte. A szövetkezet múlt vasárnap ebben a dologban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyben Borbély Györgynek fáradhatatlan működéseért elismerést és bizalmat szavazott, Wlassics Gyula miniszternek pedig köszönetet, amiért a filalmat visszavonta. Ebből az esetből is látható, hogy a szövetkezés nemcsak az emberek anyagi jólétét, de becsületét is elég erős megvédeni mindazoknak, akik a közjóért munkálnak.

Egy ipari szövetkezet sikere. A székesfőváros tanácsa a kisipar támogatása végett a budapesti szabóiparosok szövetkezetét bizta meg a köztisztasági hivatal alkalmazottai ruházatának elkészítésével. A szövetkezet a szállított 2534 ruhadarabot kisiparos tagjaival oly kifogástalanul készítette el, hogy a székesfőváros szakértői kijelentették a tanács előtt, hogy ily jól készített ruhákat idáig senki se szállított a székesfővárosnak. A tanács készséggel ki is fizette a ruhákért járó 18.000 kor. árt, melyet múlt héten vett fel a szövetkezet igazgatósága. Közöljük az esetet, mint kisiparosaink és a kisipari szövetkezetek egyik szép sikerét.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előljáráságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A becsületes megtaláló. Közel negyven esztendőn át tanított egy vidéki város főgymnáziumában az öreg ur s csak azért vonult nyugalomba, mert a hallása nagyon is meggyöngült. Feljött Budapestre leányához, aki egy itteni tisztviselőnek a felesége. Az ősz tanár urnak a többek közt van két tulajdonsága. Nagyon becsületes ember és nagyon szórakozott. Ezenkívül ragaszkodik minden régi holmijához, még a szörnyen kopott, rongyosodó pénztárczájához is. Mithogy a leánya nagyon jól tudta, hogy nincs olyan rábeszélő hatalom, amely az öreg uralj tárczát tudna vásároltatni, sőt dühbe hozná minden ilyen kísérlet: szó nélkül vásárolt neki ő maga egyet, titokban átrakta belé a régi tartalmát és így az öreg ur kabátja zsebébe tette. Az öreg ur mit sem tudva az egészről, reggel a rendes sétájára indult. A Rottenbiller-uteza sarkán az a balesett érte, hogy megcsúszott és elesett. Szerencsére a jó erőben lévő embernek semmi baja se történt, még csak horzsolást se szenvedett; ellenben, mikor talpra állt egy pénztárczát látott maga előtt a földön. Fölvette, látta, hogy négy huszkoronás van benne, az irásokat meg se nézte, hanem vitte tüstént a rendőrséghez, hogy aki elvesztette, ne nyugtalanodjék sokáig. A rendőrségtől egyenesen haza ment az öreg ur, akit valósággal boldoggá tett az a tudat, hogy valakinek az elveszett jószágát az ő becsületes kezébe került. A leánya mosolyogva ment eléje és az apja derült arcát látva, örömmel mondta:

— Nos apuskám, ugy látom, tetszett?

— Micsoda leányom?

— A meglepetés.

— Nem tudok semmi meglepetésről, gyermekem.

Az asszonyka csodálkozó arcot vágott:

— De hát akkor miért vagy ilyen jókedvű?

Az öreg ur elmondotta az esetet és mikor befejezte, az asszonyka olyan kacagásba tört ki, hogy majd megfuladt belé. Beletelt egy negyedóra, a mikorra fölvilágosithatta az öreg urat, hogy — *a tulajdon tárczájának volt a becsületes megtalálója*. Most már együtt mentek a rendőrséghez a bugyellárisért, amely mindjárt ilyen galibát csinált.

A gyilkos unoka. Kis-Székelyen, a Schiber János házánál megszólalt a dob. A tehenet akarták elárverezni néhány forint miatt, amit a gazda nem tudott

megfizetni a tulajdon édesanyjának. A kegyetlen öregasszonyhoz még az unokája, a tizenhétéves Imre fia is elment, könyörögni az apjáért. Az anyó majd hogy ki nem dobta.

— Liczítálatok, ha addig élek is, rikácsolta.

A fiu erre el volt készülve. Mikor látta, hogy a kérés nem használ, revolvert rántott s megsebesítette az öreganyját. Az öreg asszony segítségért kiáltott s a fiu erre még jobban megdühödött s balta-csapással és késszurásokkal oltotta ki az életét a nagyanyjának. A nagyvárad esküdtbiróság a fiut erős fölháborodásában elkövetett emberölés vétségében mondta ki vétkesnek, mire a törvényszék négy évi fegyházra ítélte. Az ügyész és védő az ítélet ellen semmisségi panaszszal élt, amelyet a királyi Kuria szüneti tanácsa, Hammersberg Jenő koronaügyész indítványának meghallgatása után, elutasított.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai harcztérről érkezett újabb hírek közt érdekesebb kettő van, az egyik, amely az Oránzs állam felső részében történt összeközlésekről s a másik, amely a fokföldi eseményekről ad hírt. Oránzs északkeleti részében Reitz községben, amely a Kroonstadtól a natáli határra vivő ut mentén van, az angolok meglepték a buroknak egy kis seregét, amelyet maga Steyn elnök is kísért testvéreivel s tanácsosaival együtt. Steyn elnök másodmagával megmenekült, legderekabb parancsnoka azonban az angolok fogságába jutott. Az egyik ezek közül Wessels tábornok, akinek a nevét már akkor igen sűrűn emlegették, mikor Roberts lord átvonult Oránzs államon. De Wetten kívül két tábornok volt, akitől legjobban félték az angolok: Olivier és Wessels. Az előbbi fényes haditetteivel esodálatra ragadta az angol tábornokokat is, az utóbbi pedig arról volt nevezetes, hogy sorra elfogta az angol őrségeket. Neki jutott az a szerep is, hogy az angol élelmet szállító vonatokat elfogja; azonkívül a nagyobb bur seregek visszavonulásakor rendszeren ő alkotta a hátvédeket s az angolok még sem tudták soha utolérni. Most mindketten fogságban vannak; Oliviert már félévvel ezelőtt elfogták az angolok s Ceylonba vitték. Odaküldik most valószínűleg Wesselt is, akinek a harcztérről való letünése mindenestre jelentékeny kára a buroknak. A fokföldi események most azért érdekesekek, mert kitűnik, hogy a Fokföldön a fölkelő hollandusok maguk is külön nagy csapatokba sorakozva, harcolnak az angolok ellen. Az északi Fokföldön végig húzódó hegy lábánál az angolok a minap harcba keveredtek egy bur sereggel, a melynek nagy része fokföldi fölkelőkből állott. Mikor az angolok a csatában foglyul ejtett burokat el akarták szállítani, akkor látták, hogy a foglyok majd mind fokföldi angol alattvalók.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése junius hó végével lejárt és akik még eddig nem újították meg az előfizetést, felkérjük, hogy ezt mielőbb megtegyék, mert ezen a számon kívül ezeknek többet nem küldhetünk.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

A király Salzburgban. Ő Felsége a király, aki most Salzburgban időzik, az Erzsébet királyné szobra leleplezése alkalmából, egyuttal nagy katonai szemlét is tartott a salzburgi csapatok fölött.

Ottó királyi herczeg Budapestén. Ottó királyi herczeg legidősebb fia, a tizennégy esztendő Károly Ferencz József a mult hétfőn a fővárosba érkezett s a Hungária-fogadóba szállt. Wellis gróf huszár-őrnagy, kamarai elüljáró van a kíséretében. A kis herczeg egészen jól beszél magyarul. Néhány napig Budapestén marad, aztán meglátogatja a nagyobb magyar városokat.

A zemplénmegyei főispán beiktatása. Sátoralja-Ujhelyen e hó 16-án iktatták be Hadik Béla grófit főispáni hivatalába. Hadik gróf zemplénmegyei, ott van a családi tűzhelye is, ezért várnak tőle sokat a megye közigazgatása vezetésében.

Tinódi Sebestyén szobra. A tiz szobor közül, melyeket ő Felsége a székes-fővárosnak ajándékozott, Tinódi Sebestyén szobrát Bezerédi Gyula szobrász mintázta. A szobrot, mely a legendás hegedűst hallgatósága körében örökíti meg, a Népszínház előtt levő park közepén helyezik el.

Megszöktek a tébolydából. A lipótmezői tébolydából megszökött Kund Pál és Horváth Xavér. A könnyelmű élet sodorta mindakettőt a tébolydába. A két boldogtalan teremtes példásan viselte magát fogságideje alatt, de reményük a szabadulásra oly esékély volt, hogy a szökés terve érlelődött meg bennük. Szereztek maguknak egy kis pénzt s tervüket keresztül is vitték. Ismerőseik Komáromban látták őket utoljára. Valószínű, hogy Franciaország felé vették útjokat, mert egyre azt hajtogatták, hogy szabadulásuk esetén a franciaia idegen légióba lépnek be.

Kegyelem a siralomházban. A nyiregyházai huszárezrednél tavaly nagy dolog történt. Szabados András őrmester azért, mert Matunek József közhuszár nem szabályszerűen pattant fel a lóra, szörnyen lehordta és pálczával végig vágott rajta. A fiatal közhuszár erre elkeseredésében kardot rántott s végig vágott vele az őrmesteren. Katonáéknál pedig, aki felebbvalóját megbántja, halál fia. A huszárt a kassai hadbiróság golyó általi halálra ítélte. A vizsgálat során kiderült, hogy az őrmester kegyetlenül bánt a legénységgel és őt is elítélték. Lefokozták közhuszárrá és nyolcz havi súlyos börtönbüntetést szabtak

rá. Matuneket pedig a siralomházba vitték, hogy a halálos ítéletet végrehajtsák rajta. Az utolsó napon azonban megérkezett a király kegyelme, amelyet táviratilag köldött Bolla Kálmán altábornagy Kaszára. A hadbírótság újra összeült és annak tekintetbevételével, hogy a huszár a durva bántalmazás által heves felindulásban követett el fegyelmi vétséget, másfél évi súlyos börtönre ítélte. A közhuszárt a napokban szállították át a szegedi Csillag-börtönbe ahol büntetését le fogja ülni.

Vadember a börtönben. Nagyváradon esodálatos foglya van a rendőrségnek. Egy valóságos ősember, torzborz, villogó szemü, félmeztelen, félvad óriás, aki valahonnan a hegyvidék rengetegeiből vetődött be a városba, hogyan, miképp, senki sem tudja.

A napokban bukkantak rá a rendőrök a Szt.-László-téri görkath. templom előtt, ahol ugyan csak rémüldözve futkostak előle a piacra készülő aszszonyfélék. A boglyasfejü, szörrelbenött arcu, hatalmas, izmos férfi meglátzik, hogy az anyatermészetten kívül alig lehetett más dajkája. Ott nőhetett fel a zugó fenyők, esőverte vízmosások között. Ki-

esoda, miesoda: nem lehet tudni. Mikor elfogták, összeesett s ezidőszerint még eszmélet nélkül hever a rendőrségi tömlőczben. Az orvosok megvizsgálták s konstatálták, hogy a rettenetes óriást, aki tán a medvével is birokra mehetne, — a pálinka győzte le. Lerongyolt ruhái zsebében néhány krajezárt találtak, irást azonban, ami nyomra vezetne, semmit.

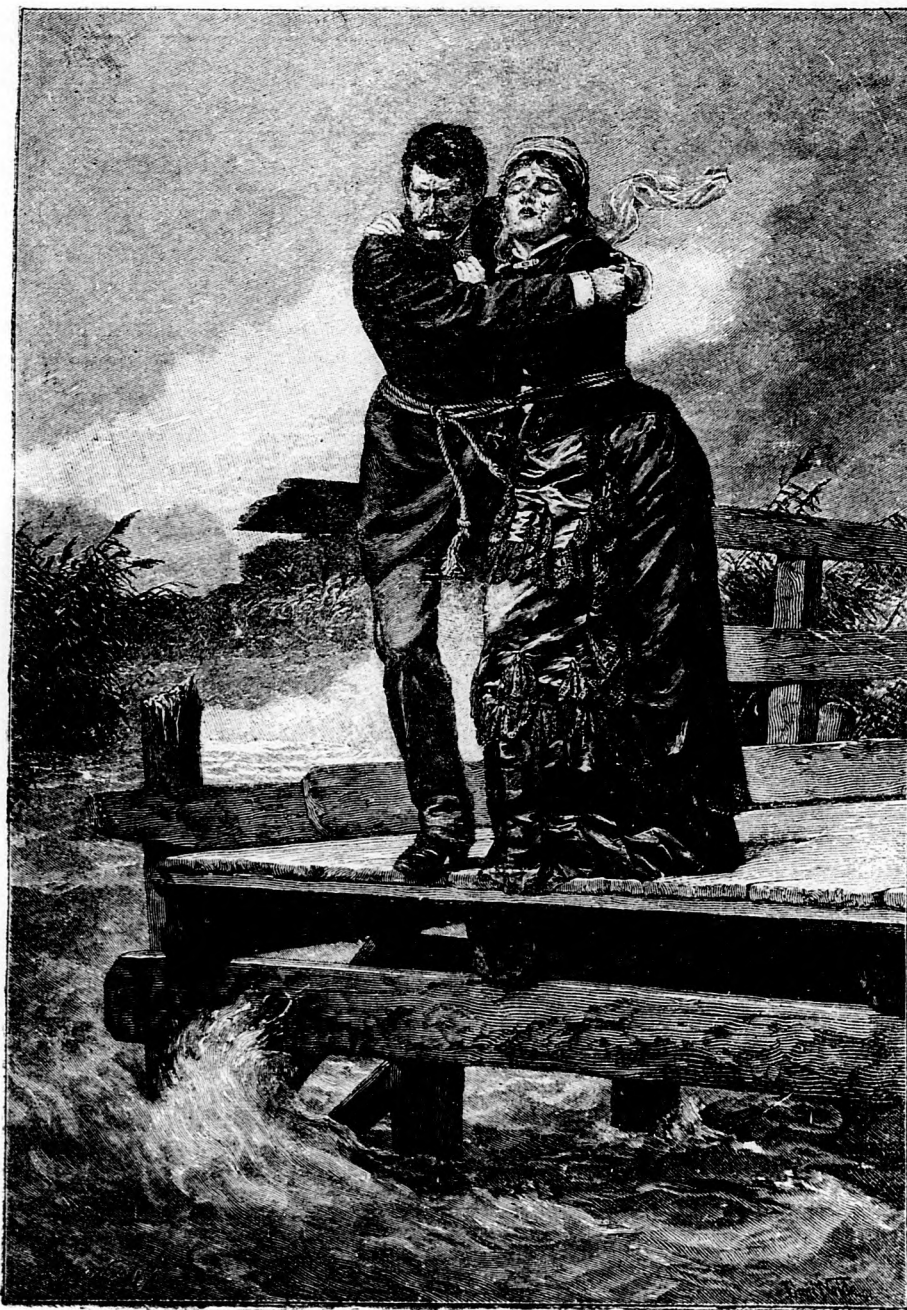
Elfogott bankócsináló. A temesvári esendőrség nagyszabásu bankógyárnak jött a nyomára. Több embert letartóztattak. Pozsera, Fehértemplom melletti községben Csonka Arzennél megtalálták a bankóprést is.

Megjutalmazott tanítók. A felvidéki közmivelődési egyesület szepesmegyei választmánya minap tartotta évi közgyűlését Lőcsén, Dr. Hajnóczy R. József kir. tanfelügyelő elnökle mellett. Ez alkalommal Gottlieb Ferencz hunfalvi izr., Kurján János svédleri róm. kath. és Oravesik János szomolnoki községi tanítók a magyar nyelv sikeres tanításáért és társadalmi uton való terjesztéséért egyenkint 100 korona pénzjutalomban részesültek. A szepesbélaei és lublóói óvodák segélyezésére 200—200 koronát szavaztak meg.

Kinek van ötöse? A pénzügyminiszterium tudomására

hozza mindenkinek, hogy ha ötforintos bankója vagyon, sietve adjon tul azon, mert a kedves, meghitt, nagy népszerűségnek örvendő képművet csak szeptember elsejéig hagyják meg a forgalomban. Igaz, hogy ez a figyelmeztetés felesleges, mert a legtöbb ötforintos minden különösebb buzdítás nélkül szokott fölváltódni. Inkább üdvös lett volna egy ellenkező irányu figyelmeztetés, hogy akinek van ötforintosbankója, vigyázzon rá és préselje le az imádságoskönyvébe. Bárha ennek sem igen lehet foganatja.

Hisz a tékozlásban lám maga az állam jár elől a példával, amikor szeptember elsején egy esomó közbeesülésnek örvendő ötforintost fog a tűzbe dobni. A közmondás ugy tartja, hogy senkise váltsa fel a bankóját, mig másik nincs helyette; az ötforintos mégis az enyészetbe fog megtérni, holott az új ötös bankót még valahol Bécsben pingálja az ihletet és magasztos hivatását átérező művész. De remélhetőleg azok is elkészülnek s mikor a mostani ötösöknek bucsut intünk, édes vágy és sóvárgás között gondolunk a helyébe lépő új tízkoronásra.

EGYÜTT A HALÁLBA.

JATSZÓ GYEREKEK.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A csikó fölneveléséről.

A gazdaember legértékesebb háziállata a ló. Hü munkatársa, jövedelmének fokozója s a szép ló egyúttal büszkesége is. A jó gazdát, jó lováról ösmerhetjük meg. Mindezt tehát lovának fölnevelésére nagy gondot fordítson a gazda, mert jó, hasznos és értékes lovat csak úgy nevelhet, ha tudja és betartja azokat a szabályokat, a melyeknek az ok-szerű tenyésztésnél érvényesülniök kell.

Ellés után a kanczát és csikóját rossz időben hosszabb, jó időben rövidebb ideig az istállóban tartjuk, a kanczát nem fogjuk be, de a hányszor csak tehetjük erre alkalmas helyen megjárattjuk. Ügyelünk továbbá arra, nehogy a csikót valamelyes baj érje.

A hathetes csikó elé, a mikor már szálalni kezd, kis jászolt szegezzünk s abba zabot tegyünk, hogy lassanként rászokva 8 hetes korában rendszeren egyék. A zabot ne sajnáljuk tőle, adjunk neki naponta annyit a mennyit jóízűen megeszik, mert a zab neveli olyan lóvá a csikót, mely megjutalmazza a gazda fáradságát.

Midőn a csikó már rendszeren eszik és iszik, akkor elleinte 1—3 óráig, később fél napig is ne engedjük az anyjához, úgy, hogy mindkettő hozzászokik egymást nélkülözni, elfelejtik egymást s így az 5—6 hónapos jól táplált csikót nem kell ugyszólván erőszakkal elválasztani, hanem könnyen elválik a nélkül, hogy leromlanék. Az elválasztott csikót gondozzuk jobban; naponta többször etessük és itassuk meg, figyelve azonban arra, nehogy megzabáljon.

Az elválasztott csikónak minél több szabad mozgást engedjünk s ne sajnáljuk tőle a vakarót és kefét se, mert a rendes takarítás, — mint mondani szokás — fél takarmányozás.

A csikó jó takarmányozás és gondozás mellett 1 éves korig annyit nő, mint 1 éves kortól 5 éves korig; ezt a tapasztalat bizonyítja.

Ha a ménésikók az egyéves kort elérték és ménlónak nem akarjuk fölnevelni, kiheréltetjük őket, mert a jól tartott egyéves ménésikó nemi ösztöne már mutatkozik és midőn legelőre jut, nemesak magát, hanem a többi csikót is rontja.

A tenyésztő vagy legelőn, vagy korlátban neveli fel csikóját. Ha van megfelelő korlátunk, illetve bekerített legelőnk, akkor inkább ebben neveljük csikót, mint közös legelőn, mert így szemünk előtt van, nines kiteve a megnyomorításoknak. A legelőre való bocsátás vagyis a zöldtakarmányozás megkezdése előtt fokozatosan szoktassuk a csikót a zöld

takarmányhoz, úgy, hogy zöld takarmányt összevegyitünk szénával és ezt etetjük vele.

Nyár derekán, midőn a legelő kopik s midőn a két és fél éves csikó az első fogait váltja, vagy haza hozzuk egy-két hétre, vagy ha naponta haza jár, akkor este és reggel zabbal és valami zöld takarmánnyal pótoljuk a hiányt, nehogy a csikó elsatnyuljon. Ősszel a csikó a legelőn maradhat reggeltől estig, vagy korlátban még akkor is, midőn éjszaka már derek vannak, hadd edződjék, erősödjék és szokja meg a hideget. Télen is engedjünk a csikónak elegendő mozgást, hogy esontjai és izmai szilárduljanak, mert csak így nevelhetünk erős, kitartó és szívós lovat.

A jól tartott két éves csikó már annyira nőtt, hogy csaknem kifejlődött. Ez azonban, ha szemre így is van, de máskülönbén még fejletlen szervü, puhacontu és nem elég szívós izomzatu s ezért minden gazda tartózkodjék a két éves csikó befogásától, mert az ilyen korban befogott csikó fejlődésében nemesak visszamarad, hanem el is esenevészedik.

Ha a csikó négy éves, akkor, ha kancza, vagy megtartjuk anyának, vagy ha nines szükségünk rá, eladjuk; ugyszintén a heréltet is. A kanczacsikót 3¹/₂ éves korában tanítsuk be igazásra, előbb semmi esetre sem; de akkor sem ostorral, hanem szép bánásmóddal.

Cz. Gy.

A kavicsos talajok takarmánya.

Ha valahol nehéz a gazdálkodás, úgy első sorban a kavicsos talajokra mondhatjuk ezt, a mennyiben nemesak a föld megmunkálása tekintetében akadunk minduntalan nehézségre, hanem a termelendő növények megválasztása is gondot okoz. E gond különösen a takarmánynövényeknél lép előtérbe s nem egy olyan vidéket ismerünk, ahol ugyan csak próbára teszi a föld kavicsos minősége a gazda türelmét.

Alábbi sorainkban arra nézve óhajtunk tanácsot adni, hogy mily növényeket termeljünk takarmányozás czéljából a kavicsos földeken.

Legjobb növény határozottan a *baltaczim*, különösen ha az nem egymagában, hanem egy-két fűfélével vettetik. A lóherével szemben előnye az, hogy a szárazságot sokkal jobban eltüri, nem vénül el oly hamar, szárítása is könnyebb, levelei nem peregnek le oly könnyen s nem puffaszt; de viszont hátránya, hogy évenként csak egy biztos kaszálásra számíthatunk és sarju fejlődése csakis csapadék esetén kielégítő. A baltaczimból, tiszta vetés esetén jó erőben levő földbe kat. holdanként 80 kgr. magot vetünk tavasszal, védőnövénynyel épügy, mint a herefélék-nél; a különbség mindössze abban áll, hogy magját mélyebben kell alátakarni.

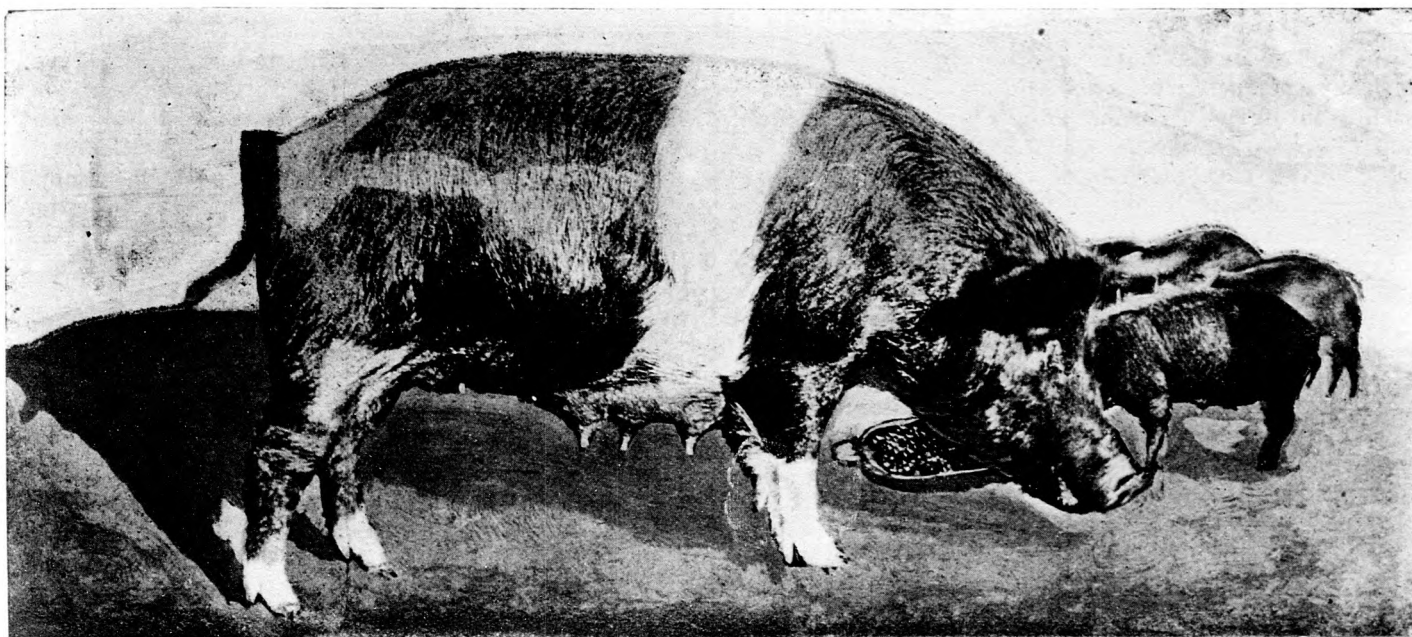
Ha baltaczimot fűvel keverten vetjük, úgy még jobb eredményt érhetünk el, a mennyiben hosszabb

ideig marad sűrű s legelőnek is jobban használható. A keverékhez csomós ebirt, francia perjét, nyul-szapukát és vérfejú esabairt használhatunk, ugyan, hogy a baltaczim az összes magszükségletnek legalább is felét tegye ki.

Nagyon jó sikerrel termelhető még kavicsos talajon a *nyulszapuka* egymagában is s ebből holdanként 10—12 kg-ot vetünk el, vagy ősszel, vagy tavasszal, szintén védőnövénynyel. Igaz ugyan, hogy e takarmányt a lovak nem eszik, de a juhok annál inkább szeretik.

A báznai sertés.

Erdély egyes vármegyéiben kitűnő tulajdonságainál fogva a báznai sertés nagyon elterjedt.

A B Á Z N A I S E R T É S.

Tulajdonképpen hazai mangalicza és angol berkshir-keresztelésből származott. A 90-es évek elején nagyobb részt tiszta vérben tenyésztett s már-már meglehetősen jellege és állandósága van. A báznai sertés hengerestestű, széles, kevés lejtősfaru, széles állású, lábaik rövidek, feje is, fülei felálló. A szőr göndörsége igen változó, azoknál, amelyekben a mangaliczavér a túlnyomó, sűrű, vörhenyes-sárga vagy fekete színű; amelyekben ellenben több az angol vér, azok szőre finomabb, színe fekete-tarka, úgy, hogy a lapoczkától előre és a czombtól hátrafelé fekete szín terjed el, míg a has és a két oldal a háttal együtt szenyesen fehér színű. A báznai sertés zsír- és husterelésben kiváló. Sok husa és zsirja miatt többre becsülik a mangaliczánál. Rendkívül étkes és gyors fejlődése és elég jó szaporasága miatt nagyon kedvelik. Husra és zsirra egyformán javul. Kétszeri malacoztatást is elbir és malacoztatási átlaga 8—10 darab.

Vegyések.

A zsír megavasodása ellen. Nem elég, hogy az olvasztás kifogástalanul történjék meg, még az eltartásra is kell, hogy gondunk legyen, nehogy a zsír megavasodjék. Erre nézve legfőbb dolog, hogy tiszta edényben tartsuk, a második pedig az, hogy a hely megfelelő legyen. Az edény lehet fából, bádoggból vagy eseréből. A tiszta adény mellett sokat határoz a hely is, ahol a zsirt tartjuk.

Hereszalmát, poros pelyvát etetésre alkalmassá tenni a következőképen lehet. A szalma megszeccázandó s egyéb anyaggal forrázva vagy füllesztve nyújtandó. A pelyva legjobban egy alkalmas rostával tisztítható meg a portól, de többszöri felrázás által is porának nagy része leülepedik s felülről a tisztább pelyva leszedhető.

Az állatápolási és állatgyógyászati termelvényeket, melyek a mi túlnyomóan földmivelő és állattenyésztő országunkban oly nagy szükségletet és fogyasztási cikket képeznek, mindaddig külföldről szállították hazánkba, s e révén is százezrek mentek ki tőlünk; újabb időben ezek már hazai készítésben és a külföldi felülhaladó jó minőségben, de jutányosabb áron kaphatók *Jenes Vilmos* gyógyszerárában, Budapest, II., Szénatér.

Őszinte elismeréssel kell adózni *Jenes Vilmos* gyógyszerésznek, hogy az állategészség és állattenyésztés emelése érdekében feladatává tette az állatgyógyászati cikkek készítését s azok jutányosabb áraival nagyobb elterjedésüket és közhasznú kihatásaikat elősegítse.

Magyar Thomas-salak. 17—20% összfosphors. ebből ca. 80% cztromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kgrammos ingyen zsákban legdlesőbban ajánl a *kartellen kívül álló Sători-gyárak* központi irodája: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (30. Folytatás.)

Irtá: **Péteri Tamás**

— Van lámpád?
 — Még pedig tolvajlámpa.
 — De mivel gyujtod meg?
 — Eg az most is, mert olajjal van a kis méceses,
 — vigasztalta barátnőjét és szoknyája alól leakasztotta a kis világító szerszámot, mely csak lefelé világított.

— Ez pompás dolog, — dicsérte Eszter.
 — Igen, de ki tartja.
 — Fogd a kezébe és világíts! — szolt Eszter a vitéz urat a hátára fölkapva, — menj elől Flóra. Ugyelj. Minden fától a másikig van a vékony sodrony. No, ha bele akadunk lesz ropogás!

— Hány szálon lépünk át?
 — Harminczon.

Flóra a kis mécesest tartotta, Eszter pedig vigyázva czipelte utána a kitömött vitézt, de a beszédet suttogva folytatták, míg Flóra meg nem unta.

— Ez már mégis sok!
 — Mi édesem?
 — Hogy mi csak suttogva beszéljünk egy erre járkáló valaki miatt!

— Bizonyosan oláh kém. Lőjj reá! — biztatta Eszter.

— Hiszen éppen azt akarom. Vigyázz és nézzed a járkálót!

Az az alak még most is távol volt tőlük, de a fehér hóvilágban ki lehetett venni mozdulatait.

A leányokat aligha láthatta a fák között, a gyöngéfényű tolvajlámpás pedig csak lefelé világított, nem árulta el ottlétüket.

A „flore mundra“ lőtt, de nem talált.
 Az ott járkáló alak szaladni kezdett a patak felé.

— Megállj Flóra! — szolt Eszter — fogd meg ezt a vitézt egy perczre, hadd lövök utána én is

Flóra megfogta, hogy fel ne düljön a guzsaly-lábra állított honvéd, Eszter ezalatt gyorsan újra töltötte a fegyvert a tarisznya készletéből.

— Most te nézzed Flóra! — biztatta barátnőjét, — és czélozz a székelly leány.

A futó mintha megállott volna egy pillanatra.
 — No most! — figyelmeztette Flóra.

A fegyver eldőrdült.
 — Elbukott! — szolt örömmel a „flore mundra“.

— Csak teszi magát!
 — Nem az! — bizonyította Flóra. — Nézd a földön van.

— De ismét fölállott. Látod?
 — Most újra lebukott! . . .

— Mondtam, hogy teszi magát!
 — Várj Eszter! . . . Ugy-e nem mozdul többet.

Kedvem volna megnézni a pofáját.
 — Csak nem akarod veszélybe sodorni magadot kíváncsiságból? Megnézzük majd holnap.

— A nyomát. Addig elviszik onnan.
 — Hadd vigyék. De megállj Flóra. Itt van a hálózat közepe. Itt elhelyezzük a honvédet.

— Helyre legény! — kezdte Flóra igazítani a guzsalyra állított honvédruhát.

A zászlót a kezébe illesztették, de a feje fölött kinyuló faágához erősítették, nem pedig az attilához.

— Ennek a háta mögé aztán ne állj Eszter! ha kedves az életed. Nehéz ütközete lesz ma neki. Sok lövést kap.

— Ugy kössük hozzá a fához is, nehogy elessek a golyótól a mi zászlótartónk.

— Mint az a másik ott a havon.
 — De látod Eszter, hogy most sem mozdul.

— Pihen. Gyűjti az erőt, hogy tovább menjen később.

— Isten mentsen minket az olyan pihenéstől! Te jól tudsz czélozni Eszter!

— Hát eltalálom, — mondta rá Eszter, amint visszaindultak a kastély felé.

— Hol tanultál löni?
 — Nálunk Háromszéken úgy megülik a leányok a lovat, mint a huszár. Löni pedig a bátyám tanított. Izra jól lő.

— És én fegyver nélkül küldtem Kolozsvárra! . . .

— Ha azt hiszed, hogy annélkül elment, akkor csalódló Flóra!

— Ugyan hol kapott volna? . . .

— Vitt ő magának fegyvert.
 — Talán van fegyver nálatok?

— Van apókának több darab.
 — Akkor biztosítalak, hogy ő a lovat fegyver nélkül nem vezette ki az udvarról.

— És azt nem kellett erőszakkal tenni, mert apóka nem volt otthon.

— No, akkor nem is egyet vitt el, hanem kettőt. Ismerem én az Izra fegyverkedvelő természetét.

— És én otthon nem vettem volna észre a hiányt? hogy lehet az?

— De az atyád bizonyára észrevette. Csak elfeledte neked említeni a nagy zavarban.

— Meglehet, — hagyta rá Flóra. — A zavarról jut Eszter eszembe, hogy Irmák megijedhettek a lövések miatt. Nini ott jönnek! . . .

— Honvéd! — kiáltá Eszter jó előre a jelszót.

— Honvéd! — válaszoltak vissza Bárdyék és nemsokára a kerti fák szélénél találkoztak össze.

— Miféle lövések voltak? — tudakolta Bárdy.

— Utánatok indultunk, — mondta Bárdyné.
 — Megjött a virtus! — jegyezte meg Eszter Bárdy előtt.

— Az van most is, ami volt Eszter, de a lövés zajára ki kellett jöjjünk utánatok. Ki lőtt az elébb?

— En ijesztettem reá egy ott bolygó emberre! — felelt Flóra Eszter helyett, — de a czélozásom esütörtököt mondott és az a valaki csufúságra még szaladni kezdett . . .

— S a második lövés? — tudakolta Akos ur érdeklődve.

— Éppen azt akarom mondani. A második lövést Eszter tette. Megezelozta jól, mert felbukott az illető, aztán ismét felállott, de újra elbukott és ott maradt a havon heverve.

— Közelebb akart csalni titeket! . . . — jegyezte meg Bárdyné.

— Én is azt mondtam, hogy teszi magát ravasz-ságból — mondá Eszter.

— Meglátjuk azt ott holnap is Irma! — erősíté a „flore mundra“. Megnéztem én jól a felbukását, de nem úgy dült, mintha jószántából akarna. Azután pedig erőlködött, mozgott, felállott, de visszaesett. Aztán az ilyen eselvetéshez ninesen bátorságuk a lázadóknak, tudományuk még annál is kevesebb.

Akközben visszaérkeztek a kastélyhoz.
 Itt a „flore mundra“, mint a vezér elkezdte parancsoló hangon.

— Még negyedóra van, amíg a tábor elindul a faluból, itt az ideje, hogy gondoskodjunk kellő védelemről! Minden harc-os közöttünk biztosítsa magát!

— Mi ellen? — kérdezte Bárdy.
 — A lövések, vagyis a golyók ellen!
 — Azoktól csak a jó Isten oltalmazhat meg,
 biztosítás nincs máshol.

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Együtt a halálba. Az emberi szívnek legnagyobb gyöngéje a kétségbeesés. Vannak az életnek ugyan nehéz percei, melyek elviselése nagyobb kín a

Istennek megtagadása. Aki Istenben hiszen, az vagyon nélkül is tovább remél. És ti, akik nap-nap után a legnagyobb bűn kísértései között azon gondoltok, hogy mi módon dobjátok el az életet, amit nem ti adtok magatoknak, ami nem a tietek: gondoltok meg, hogy elég bünt követ el az emberiség, amíg él, legalább a halálával, a földi utolsó szereplésével ne tegyen megbotránkoztató vétket. Nem dicsőség az, hanem alávaló, beestelen cselekedet, mert az Istent lopja meg akkor is, mikor kegyelmét kellene megköszönni a földi életért.

A GYULAI ŐSI KERTBŐL.

halálnál, de azért az életet eltaszítani magunktól nem szabad. Napjainkban óriásilag elszaporodott az öngyilkosok száma. Valóságos divatot üznek ezzel az emberek, de mondhatni a *legbeestelenebb halál az*, mikor életerős ember önmaga oltja ki életét. Kétszeres bűn ez akkor, ha nem betegség miatt, hanem anyagiakért történik. Képünkön előkelő társadalmi állású emberpár lépett erre a rossz utra. Miért? Gyógyíthatlan betegség vagy el nem viselhető fájdalmak miatt? Nem. Hanem egyszerűen csak azért, mert vagyonukat elveszítették. Balga büntény. Azt a vagyont még mindig remélheti, hogy idők multával visszanyerheti, miért eldobni érte az életet? Oh, hányan élnek a földlakók milliói között, akinek máról-hónapra való biztos kenyerük sincsen, csak tengetik az életet, de boldogok, mert dolgoznak, biznak, remélnek. Nagy bűn a kétségbeesés, mert az az

A férfi és nő összeköti testét, hogy együtt haljanak. Ha ennyi szeretet, ily nagy vonzalom van bennetek, óh, gyarló emberek, akkor miért választjátok a hullámhalált. Ily összetartással, ilyen forró szeretettel az élet viharos hullámain sem vesznétek el, sőt a boldog élet gyönyörei várának ott. A kétségbeesés nagy bűn, mert ez valóságos Istentagadás és ez a ti vétetek. Előttetek a csapkodó vadhullámu víz mormol, hátatok mögött az élet int a minden-napi kis örömek, nagyobb gondok, de a munka édes érzetével: még visszatérhettek s az kedvesebb lesz Istennek, nektek és embertársaitoknak.

Játszó gyerekek. Amig gyerek, csak játszék. Játsza ki magát akkor, mikor az ideje, később ugy sem igen lesz rá alkalom. Mullatságos valami a játszó gyermekeket végig nézni. Azok valóban meglepik sokszor a szülőket is. Mennyiféle játékot kinem

találnak az ifju, gondtalan fejecskék. Cziezázás, labdázás, körjáték, templomozás, lovazás, sárpuskázás és a többi sokasága a játékoknak. Mai képünkön valami különös újabb játék foly, melynek a nevét magunk se tudjuk. Talán szüreti mulatság lesz, vagy valami más büvös ünnepély, mert a fáklya is ég. Középen örölnek a kézi őrlővel, míg a háttérben szőlőgerezdek vannak fölaggatva. Fölhangzik az ének, cseng a szoba fala tőle. Most tessék kitalálni, hogy miféle játék lehet... hát gyermekjáték!

A gyulai ősi kertből. A magyar főurak kastélyai, kertjei híresek széles a világon. Valamint a ruhában, éppen úgy a lakásban is szereti a magyar a pompát, a fényt. Az ősi családok rengeteg kerttel övezett kastélyai tanubizonyságok arról, hogy a magyar szereti a természeti szépségeket és becsüli is azokat. Mai képünkön a gyulai kastély gyönyörű kertészletét mutatjuk be, de közelebbről több részét hozzuk a magyar főuri lakoknak.

Szótalány.

— Lengyel Ferencz-től. —

Az első szótagom gépeket mozgatja,
Egy betű hiával az erdőt lakja;
Második tagomat a fejen találni,
Szakszerűen azzal a fodrász tud bánni.
Utolsó két betűm csak dícséretet hoz,
Szoktuk azt mondani arra, ami nem rossz.
Hogyha összemondod mind a hét betűmet,
Találsz egy kényelmes, gyors vízijárművet.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő július hó 28.

A „Független Ujság” 28. számában közölt talány megejtése

„Felhő száll a Hargitára, sötét felhő.”

Helyesen fejtették meg: Bánkó Annuska, Tóth Margit, Bánkó Erzsike, Kőváry Jánosné, Gajda Józsefné, Nésity György, Kiss József Henrik, ifj. Pádár János, Bodnár Imre, Bohán László, ifj. Szathmáry Sándor, Farkas Pál, Tóth Károly, id. Baranyai István, Baráth János, Sztraka János.

A sorshuzásnál Gajda Józsefné (tisztartóné P. Baraczk) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Közös sors” című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Faragó Károly urnak. 5037. sz. előfizetőnek. **Csizmadia György** urnak: kérdéseikre csak jövő számunkban adhatunk választ, mivel ezek szakkérdések és utánjárás igényelnek. — **Dermián József** urnak. Levelét áttettük egy zeneműkereskedőhöz, homán értesíteni fogják. — **Szükács János** urnak. A tojásszövetkezetek dolgában tett kérdéseire kimerítő választ fog kapni az illetékes helyről. — **Farkas Imre** urnak. A fai eperből éppen úgy lehet pálinkát főzni, mint bármely más gyümölcsből. Legcélszerűbb lesz tehát így értékesíteni. A községi könyvtárat a miniszter nem azért létesítette, hogy az azokban elhelyezett könyveket visszavegye. Az közhasználatra lett adva egyszer és mindenkorra. — **H. J.** előfizető. A kéredezett huszárezrednek címét nem tudjuk, különben is névtelenül beküldött levélre nem válaszol a szerkesztőség. — **Hegedűs István** urnak. A *Gazdasági Munkássegítő Pénztárban* való belépésre illetékes helyről kap értesítést. Levelét áttettük a pénztár igazgatóságához. — **Hausner Ede** urnak. Levélben válaszolunk. — **Bodai István** urnak. Az előfizetéssel küldött 1 korona 20 fillér többletet meg-

kaptuk, de nem írta meg, hogy mi ezből lett küldve, talán Péterfy „Kis-Székely pusztulása” című regényét akarta megrendelni. Kérjük bennünket egy levelező-lapon értesíteni. — **Csizmadia György** urnak. Szakértő ügyvédünk a következő véleményt mondotta a kérdésére: „A budapesti V. kerületi járásbíróshoz benyújtandó keresettel követelhetik vissza irataikat. Ehhez azonban szükséges, hogy ügyvédet bizzanak meg.”

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

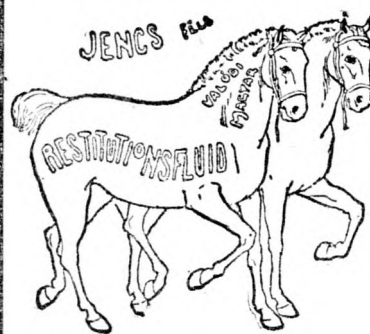
RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

JENCSE-féle

Magyar Restitutions-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

JENCSE VILMOS gyógy-

szerezés

Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:

Dr. EGGER „Nádor” gyógyszer-tára

Budapest, VI., Váci-körút 17,

Hol a jó vagy szarvasmarha állandóan használatban van, e szer nélkülözhetetlen. Rendszeresen használva az állat **izomerejét fokozza, kitaróvja, erőssé teszi;** meggyógyítja a lábak **merev benu-lását, az intágulást** s az agynervezet t pökösodást.

— **Ára 2 korona.** —

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. július 20 án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15 30—16 70 K. *Rozs* 13 60 K-tól 13 80 K-ig. *Arpa* 12 80 K-tól 14 40 K-ig, jobb minőségű 16 20 K-tól 18 50 K-ig. *Zab* 16 00 K. *Tengeri* 10 70 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25 60	24 60	23 60	22 60	22 00	21 40	20 30	19 20	11 00

Buzakorpa finom 9 40 K, durva 9 50 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 30—32 K, *aprószemű* 32—34 K, *tarka* 24—26 K, *lencse* 24—36 K, *borsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 136—160 K, *lucerna* 88—96 K, *baltacim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 430—600 fillér, muhar 600—620 fillér, zsupszalma 380—400 fillér, alomszalma 30—320 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 36—44 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 90—91 filér, 280—300 kg.-mos 88—90 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 86—88 fillér, szerb 84—86 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 58—64—, középminőségű 54—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 44—64 00, magyar tehén középminőségű 42—62 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—63 00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—62—, kivitel —. középminőségű 50—55—, szerbiai bika 46—66—, szerbiai bivaly 34—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borjú 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1 60—4 00 K, csirke 1 40—1 20 K, kappan hizott 5 40 K.—7 60 K. Rucza 1 80—2 50 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 55—56 K, erdélyi 58—59 K, ládánként. Tea tojás 100 drb 2 50—3 00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1 60—1 70 K, tehénturó 10—12 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 12 00—16 00 Petrezselyem 100 kötés 0 00—0 00, 1 q 12—16—, zeller 100 drb 4 00—9 00, karalábé 1 80—2 60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2 00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1 60, fehérrépa, fejeskáposzta 00—00—, kelkáposzta 100 drb 2 00—6 00, vöröskáposzta 00—00—, fejjessaláta 1 20—1 70, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsza 1 q 3 50—3 60, sárga 3 60—4 00.

1901. Temesvári kiállítás. 1 arany-, 2 ezüst-, 1 bronzérem.
1901. Marosvásárhely, ekebemutató. 6 díszokmány és 1 érem.

Nyári évad.

Alakult 1856.

K Ü H N E E.

Nyári évad.

Alakult 1856.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

AJÁNlja:

Legjobb kézi és lókapálókát } répa, burgonya és kukoricza
Töltőgetőket } megmivvelésre.

Osborne-féle hirneves fűkaszalókat, aratógépeket és kéve-
kötőket. Szénagereblyéket, járgányos cséplőkészleteket,
rostákat, konkolyozókat.

FÓRAKTÁR:

Budapesten VI. ker., Váci-körut 57/a. sz.

Legujabb árjegyzék kívánatra ingyen.

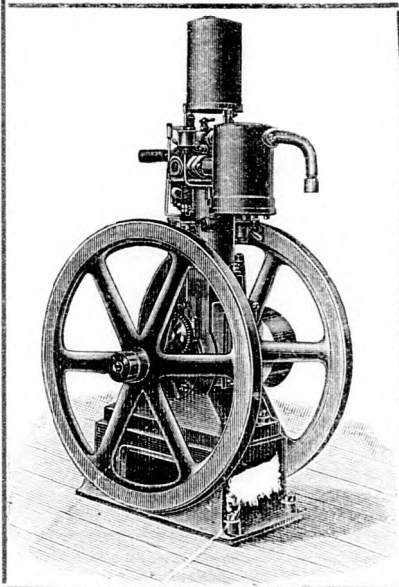
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki szabadalma).
adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

1900. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek első sorozata folyó évi július 3., 4.,
5. és 6-án tartatik meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S. Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

MCCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

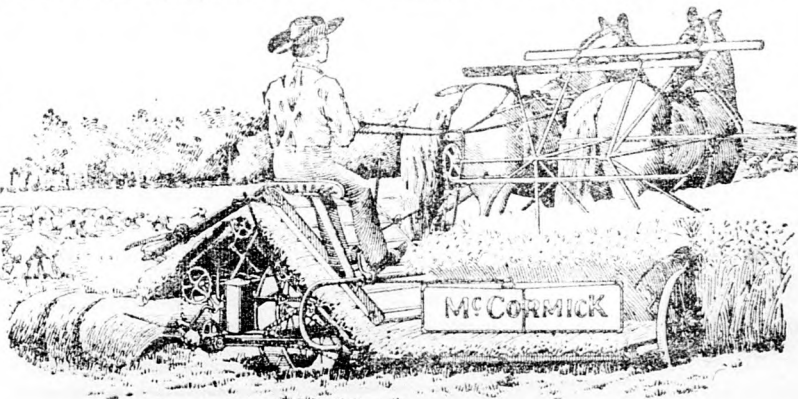
(Chicagói aratógépgyár.)

Kévekötő aratógép
Fűkaszalógép
Köszörükészülék
„Daisy” marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötőfonal

gyártmányai.
Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta
s árainkat nem kérdezte!
Olcsó tartalékreszek óriási raktára.
Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató
Budapest, V., Váci-ut 30.

GRAND PRIX

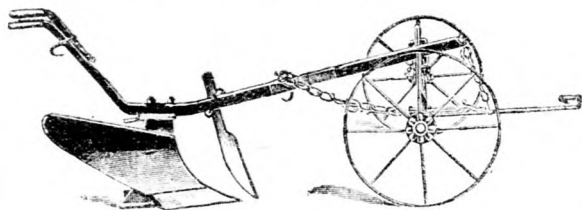
PARIS 1900-ban.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

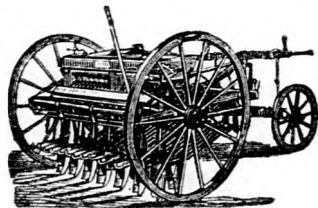
„Unicum Drill” sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerékek kicserélése nélkül vehető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérletve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

BRAUSWETTER JÁNOS
SZEGEDEN

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGGÖBB HIRNEVŐ IRÁDLÉTE

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ÉS MŰORÁS ÉS MŰÁLLÓ FŐTÁLLÓ

A REMONTOIR INGAORÁKNAY STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT

ÓRAK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPÉNZERT, VALAMINT,
RÉSZEIFIZETÉSRE

KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
vezető PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **RUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

Gyümölcsértékesítésre, Borsajtólásra.

Gyümölcs- és szőlőpréseket.**Gyümölcs- és szőlőmalmokat.**

Hydraulikus présákat. Szőlő morzsológát.

Teljes álló és hordozható must-készülékeket.

Gyümölcs aszalókat és főzelék- és gyümölcshámozó és szeletelő készülékeket

gyárt és szállít, mint legújabb különlegességeket legkiválóbb és legmegfelelőbb elismert jó, többször díjazott szerkezettel

PH. MAYFARTH és Tsa

cs. és kir. egyedül szabadalmazott

* gazdasági gépgyár, vasöntöde és gőzhámor *

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronzéremmel.

Részletes katalógusok és számos elismerő levél ingyen. Közvetítők és viszonteladók kerestetnek.

Kurcz Lipót és Társa

photocznokografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.